

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії **Большаков Денис Костянтинович**, **1976 року народження, громадянин України** освіта вища: У **2002 році** закінчив **Київський національний економічний університет** за спеціальністю **"Облік і аудит"**. У **1998 році** закінчив **Національну академію внутрішніх справ України** за спеціальністю **"Правознавство"** (диплом спеціаліста).

З вересня 2022 року по теперішній час аспірант денної форми навчання кафедри цивільно-правових дисциплін **Національної академії внутрішніх справ**, виконав акредитовану освітньо-наукову програму **Національної академії внутрішніх справ**.

Разова спеціалізована вчена рада утворена наказом **Національної академії внутрішніх справ** від **«10» червня 2026 року № 772**, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради - **Ганни Чурпіти**, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри цивільного права та процесу Національної академії внутрішніх справ;

Рецензентів - **Сергія Іваницького**, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ;

Ольги Верейці, кандидата юридичних наук, доцента, доцента кафедри цивільно-правових дисциплін ННПП Національної академії внутрішніх справ.

Офіційних опонентів - **Володимира Бобрика**, доктора юридичних наук, професора, заступника директора з наукової роботи Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України;

Оксани Угриновської, кандидата юридичних наук, доцента, доцента кафедри цивільного права та процесу Львівського національного університету імені Івана Франка.

на засіданні **«31» липня 2026 року** прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань **«Право»** **Большакову Денису Костянтиновичу** на підставі публічного захисту дисертації **«Витрати на професійну правничу допомогу в цивільному судочинстві»** за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано в **Національній академії внутрішніх справ, МВС України, м. Київ**.

Науковий керівник – **Анжела Калінюк**, доктор філософії з права, доцент, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін ННПП Національної академії внутрішніх справ.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація є першим комплексним монографічним дослідженням в Україні, у якому витрати на професійну правничу допомогу в цивільному судочинстві розглядаються як самостійний процесуально-правовий інститут гібридної природи після набуття чинності Законом України від 3 жовтня 2017 року № 2147-VIII. У результаті здійсненого дослідження сформульовано й обґрунтовано, а також додатково аргументовано низку наукових положень і висновків, які виносяться на захист, зокрема:

вперше виявлено «дефіцит відшкодування» – структурну розбіжність між реальними витратами переможця на правничу допомогу та сумою, що підлягає компенсації за правилами розподілу судових витрат, – як іманентну рису кожної з досліджених моделей регулювання в державах ЄС, що свідчить про об’єктивну межу будь-якої реформи у цій сфері;

вперше на підставі системного аналізу практики ЄСПЛ сформульовано чотиривимірний мінімальний стандарт регулювання витрат на правничу допомогу як систему послідовно розгорнутих вимог, обов’язкових для України як держави – члена Ради Європи: заборону фактичного усунення сторони від суду через непосильні витрати; вимогу пропорційності фінансового навантаження; заборону механізмів, що знецінюють присуджену компенсацію; вимогу реальної рівності сторін у провадженнях із суттєвою диспропорцією ресурсів;

вперше обґрунтовано концепцію «рішення на користь відповідача», відповідно до якої ухвала про закриття провадження або залишення позову без розгляду є процесуальною перемогою відповідача і, відповідно, породжує його право на відшкодування понесених витрат на правничу допомогу за рахунок позивача;

вперше виявлено системну прогалину у чинному правовому регулюванні – відсутність у ЦПК України механізму регресного відшкодування державою витрат на безоплатну вторинну правничу допомогу з відповідача, що програв справу, – та сформульовано пропозиції щодо її усунення.

За своїм змістом дисертація відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами), Вимогам до оформлення дисертації, затверджених наказом міністерства освіти та науки України від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

Здобувач має сім наукових публікацій за темою дисертації, серед яких чотири статті – у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових з юридичних наук, одна стаття у міжнародному науковому виданні та дві

тези наукових доповідей на науково-практичних заходах. У наукових публікаціях у повній мірі обґрунтовуються отримані наукові результати відповідно до поставленої мети:

1. Большаков Д. К. Методологія дослідження інституту витрат на професійну правничу допомогу в цивільному судочинстві. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2022. Вип. 5. С. 78–84. DOI: <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2022.5.5>

2. Петровський А. В., Большаков Д. К., Тіхонова В. Г. Витрати на професійну правничу допомогу в контексті принципів цивільного судочинства. *Держава та регіони*. Серія: Право. 2023. № 3 (81). С. 289–294. DOI: <https://doi.org/10.32782/1813-338X-2023.3.46>

3. Большаков Д. К. Про доцільність державного регулювання оплати послуг представника, який не є адвокатом, в цивільному судочинстві. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2024. Вип. 3. С. 19–26. DOI: <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2024.3.4>

4. Большаков Д. К. Склад витрат на професійну правничу допомогу в цивільному судочинстві України: теоретичний аналіз структурних елементів та актуальні питання правозастосування. *Право.ua*. 2026. № 1. С. 604–612. DOI: <https://doi.org/10.71404/LAW.UA.2026.1.79>

5. Borovska I., Riabikh N., Lyman Yu., Nahorniuk-Danyliuk O., Bolshakov D. The Limits of Judicial Discretion in Determining the Costs of Professional Legal Assistance in Civil Proceedings: a Comparative Legal Analysis of Regulatory Models and Assessment Criteria. *MSW Management*. 2026. Vol. 36. Issue 1s. P. 2643–2647. DOI: <https://doi.org/10.7492/c4ejj866>

У дискусії взяли участь члени разової спеціалізованої вченої ради та висловили зауваження:

Офіційний опонент – доктор юридичних наук, професор **Бобрик Володимир Іванович**, Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України, заступник директора з наукової роботи, виступив без зауважень.

Офіційний опонент – кандидат юридичних наук, доцент **Угриновська Оксана Іванівна**, Львівський національний університет імені Івана Франка, доцент кафедри цивільного права та процесу, виступила без зауважень.

Рецензент – доктор юридичних наук, професор **Іваницький Сергій Олександрович**, Національна академія внутрішніх справ, професор кафедри кримінального процесу, виступив без зауважень.

Рецензент – кандидат юридичних наук, доцент **Верейці Ольга Володимирівна**, Національна академія внутрішніх справ, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін ННПП, виступила без зауважень.

Голова ради – доктор юридичних наук, професор **Чурпіта Ганна Вікторівна**, Національна академія внутрішніх справ, професор кафедри цивільного права та процесу, звернула увагу на декілька дискусійних моментів:

Результати відкритого голосування:

«За» 5 (п'ять) членів ради,
«Проти» немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Большакову Денису Костянтиновичу** ступінь доктора філософії з галузі знань «Право» за спеціальністю **081 «Право»**

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова
разової спеціалізованої вченої ради

Ганна ЧУРНИТА

